

Biavl i en folkekommune

Vietnam er blevet eksportør af honning. 14.000 ton om året.

Den produceres hovedsageligt af importerede europæiske honningbier *Apis mellifera*. Det sker i den sydlige del af Vietnam, hvor der er store plantager af frugttræer og gummiplantager. Nu hjælper Danmarks Biavlerforening folkekommuner i det nordlige Vietnam med tre-årigt projekt

Af Asger Søgaard Jørgensen, Danmarks Biavlerforening

I det centrale højland og omkring Hanoi trives europæiske bier ikke. Ude bagved i dalene og oppe i bjergene findes små landsbyer, hvor udviklingen ikke er nået frem.

Der lever mange mennesker af landbrug og hvad de kan høste fra skoven. På grund af befolkningstilvæksten i Vietnam er ressourcerne i de små isolerede samfund ved at være udtømte. Der er ikke mere jord til at udvide dyrkningen af ris. Skoven er i mange tilfælde fuldt udnyttet og præget af afskovning.

Mulighederne er få, men biavl med de lokale bier af den indiske honningbi er en af mulighederne. Det viste det projekt, Danmarks Biavlerforening og den Vietnamesiske Biavlerforening VBA og det vietnamesiske biavlsudviklingscenter BRDC gennemførte i 2004-2005. De gode resultater betyder, at der fra organisationernes side er interesse for at genoptage samarbejdet.

Derfor tog Mogens Jensen og jeg på projektfor-

bedelsesrejse til Vietnam i august måned 2008. Vi skulle dels besøge nogle af de "gamle" fra projektet i 2004-05 samt besøge nye områder og diskutere projekt med VBA og BRDC.

Et besøg i Vietnam er en fantastisk oplevelse. Venlige gæstfri mennesker og altid en utrolig aktivitet. Vi besøgte mange biavlere og mange steder.

Folkekommune med minoriteter

Et enkelt eksempel fra folkekommunen Nhu Co i Cho Moi distriktet, Bac Kan Provisen, der ligger lige mellem Hanoi og grænsen til Kina. Et besøg i de afsides områder indledes altid med et besøg på folkekommunen. Formand Duong Van Dung og næstformand Vu Xuan Hong serverer grøn te og fortæller om kommunen. Der bor i 578 familier med i alt 2796 personer i kommunen. De tilhører grupperne Tay, Dao og Kinh.

De bor i 850 meters højde og der er i alt 4600 ha, hvoraf 3900 er skov. 125 ha er plantet skov og i skoven er der 20 ha med frugttræer. Skoven har heldigvis fået det bedre, da den er blevet privatiseret. De enkelte bønder har ansvaret for hver sit areal og

kan udnytte det. Men der er endnu ikke kommet så mange penge ud af det, da den er under tilvækst efter en voldsom afskovning. Problemet kan også ses ved at de kraftige regnskyl ugen før vores besøg har givet jordskred. Ødelæggelsen af skoven har gjort skråningerne usikre. I dalene nord for har jordskredene kostet 150 mennesker livet. Her er heldigvis kun sket materielle skader og vejen har været blokeret.

Landsbyerne ligger på skråningerne for at spare den dyrebare agerjord

**Udhulet træstamme til *Apis cerana*.
Bierne var rømmet, fordi biavleren havde skændtes med konen**

**Stade til *Apis cerana* af træ,
dækket med palmeblad**

Landbrugsarealet er på i alt 125,5 ha. Der dyrkes mest ris. Men der er også lidt fiskedamme. Indtægten pr person er 600 kr. pr. år og 59 pct. regnes som fattige. Grænsen er 200.000 vietnamesiske Dong pr. måned. Det svarer til ca. 800 kroner om året. Så de er meget fattige.

Der er en naturlig bestand af bier. *Apis cerana*, *Apis dorsata* og *Apis florea*. Der samles lidt honning ved honningjagt og der er 15 af kommunes medlemmer, der har nogle få traditionelle bistader. Typisk udhulede træstammer eller toplistestader, som de selv har lavet. Ingen af dem har fået undervisning i biavl, og metoderne beskrives af formanden som dårlige. Bierne rømmer traditionelt staderne i de trækuløse perioder. Udbyttet af honning er på 3 – 4 kg pr. stade pr. år.

Men prisen er god. Honningen sælges fra hjemmene for 100.000 dong pr. kg. Det svarer til 30 kr. pr. kg.

Besøg hos en biavler

Efter mere te og høflige ord må vi besøge biavlere for med egne øjne at se hvordan det forholder sig. Vi besøgte Nong Van Sang, som var formand for "de gamle". Han er veteran fra krigen. Et meget flot sted.. Små marker og dyrkning af lidt ris, majs, kassava. Han har en bøffel, så han er ikke blandt de fattigste. Han er blandt en af de største biavlere.

Han havde haft seks bifamilier, der i de seneste år havde givet 40 kg honning tilsammen. Hovedparten var rømmet. Han havde høstet alt honningen og fjernet yngeltavler. Honningen var solgt. Han søn solgte noget inde i Hanoi. Honning høstet fra "loghives" fra skovområder er værdsat i storbyen.

Bilarverne var lagt i sprit til traditionel medicin. "Det smager ikke slemt og det skulle være godt", sagde han.

Nye biavlerforeninger opbygges

Projektforberedelsen har nu givet resultat. Projektet starter i april-maj 2009 og fortsætter de næste tre år. Der skal uddannes lokale instruktører og biavlere. Der skal udvikles og gennemføres anvendt forskning i biavl. Mulighederne for produktion og afsætning af

I det tidligere projekt indgik produktion af bistader af flettet bambus, tætnet med ler. Målinger af mikroklima, yngelmængde, honningproduktion og honningkvalitet har vist at bierne trives bedre og honningen er mere tør i stader af træ

Projektplaner diskuteres hos mr. Luong, som var instruktør i det tidligere projekt. Han er nu formand for den lokale biavlerforening, der blev oprettet i forbindelse med projektet 2003

honning skal fremmes. Desuden er det vigtigt, at der sker en styrkelse af lokalsamfundene. Det vil ske med opbygning af lokale "biavlerforeninger" samtidig med, at der skal ske opbygning af netværk mellem de lokale foreninger og Vietnams Biavlerforening.

Projekttrådgivningens bevillingspulje har bevilliget 2,2 mio. kr. til arbejdet i de næste tre år. Projektet

administreres af Danmarks Biavlerforening. Men det er de lokale samarbejdspartnere i Vietnam, som skal udføre hovedparten af arbejdet. Projektet er kommet godt fra start. Første runde af uddannelsen er gennemført og de praktiske forsøg er i gang.

WWW biavl.dk, asj@biavl.dk